

[Pinholt.]

grund er det, for at bruge et meget afdæmpet Udtryk, dristigt at give det ærede Medlem Hr. N. Neergaard Skylden for det danske Pengevæsens Ødelæggelse.

Om den økonomiske Politik, som blev ført under den radikale Regering, kan man med fuld Ret sige, at konsoliderende for det danske Pengevæsen var den i hvert Fald ikke. Jeg skal imidlertid ikke øve Gengæld og sige, at det var den radikale Regering med den højtærede Statsminister i sin Midte, der alene ødelagde den danske Valuta. Men det tør jo nok siges, at den radikale Regering førte en Politik, som paa mange Maader ikke støttede den danske Kronens Kurs. Da Ministeriet Zahle traadte til den 21. Juni 1913, forefandt det en af det ærede Medlem Hr. N. Neergaard tilvejebragt Finanslov, hvorpaa der var Balance. Skatterne udgjorde den Gang 102,1 Mill. Kr., og Statsvirksomhederne gav et Overskud paa 11,4 Mill. Kr. Da den radikale Regering i de sidste Dage af Marts 1920, 1½ Aar efter Krigens Slutning, traadte tilbage, udgjorde Skatterne 575,5 Mill. Kr., og Statsvirksomhederne var nu bragt til at give et Underskud paa 39,4 Mill. Kr.; men det virkelige Underskud var endda meget større, thi de Dyrtidstillæg, som Tjenestemændene fik, blev opført under Finansministeriets Budget, ogsaa for saa vidt angik Tjenestemændene ved Statsvirksomhederne, og derfor var Underskuddet paa Statsvirksomhederne i Virkeligheden betydeligt højere end de 39,4 Mill. Kr., jeg tror, den daværende Trafikminister, Hassing Jørgensen, opgjorde dem til 52 Mill. Kr. Finansaaret 1918—19 var vel egentlig det sværeste Finansaar for den da siddende Regering. I Februar Maaned 1919 opdagede den daværende Finansminister et Hul i Statskassen paa 150 Mill. Kr., og i Hast maatte man laane 120 Mill. Kr. og fik 30 Mill. Kr. fra Skibsarten, og derved fik man saa dækket Hullet. Det var ved den Lejlighed, at den daværende Finansminister udtalte, at det indenrigsministerielle Sugerør havde taget Magten saadan fra ham, at han ikke havde været opmærksom paa, at man havde faaet gravet et saadant Hul. Aarets finansielle Resultat blev et Underskud paa Driften paa over 150 Mill. Kr., det største Underskud paa et Driftsregnskab, som nogen Sinde er set her i Landet.

Om Statsgælden udtalte den højtærede Statsminister følgende Sp. 437:

„Det eneste faste Punkt i denne Si-

tuation var Statsgælden, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard havde forøget med godt 300 Mill. Kr.“

Hertil kan der nu nok bemærkes, at i Statsgælden havde den højtærede Statsminister endnu et fast Holdepunkt, nemlig i den Statsgæld, han som Medlem af Ministeriet Zahle selv havde været med til at stifte. Herom udtalte den daværende Finansminister Brandes følgende den 22. Marts 1920, Sp. 4685 — med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg læse et Citat op:

„Den 31. Marts 1914 var den indenlandske Statsgæld 87,5 Mill. Kr., den udenlandske 270,5 Mill. Kr., tilsammen 358 Mill. Kr. Den 31. Marts 1920 vil den indenlandske Statsgæld være 666,2 Mill. Kr., den udenlandske 252,6 Mill. Kr., tilsammen 918,8 Mill. Kr. Det viser sig altsaa, at den indenlandske Statsgæld er forøget med 578¾ Mill. Kr. og den udenlandske forringet med 18 Mill. Kr.“

Det viser os da, at i en Tid, hvor Skatterne, navnlig i Aarene fra 1916 til 1920, gik ind med op mod det dobbelte af, hvad man havde budgetteret dem til, da laante man 560 Mill. Kr. netto, bragte Statsvirksomhederne til at give et meget stort Underskud, skaffede os 7 000—8 000 flere Tjenestemænd og bragte praktisk talt Jordudstykningsen til at ebbe ud. At Landets Pengevæsen særlig underbyggedes ved denne Politik, er Kronens dalende Værdi et meget talende Vidnesbyrd imod.

Det er ogsaa under denne Forhandling, navnlig fra Regeringspartiernes Side, fremhævet, at den Spekulation, som har hersket her i Landet — og det kan jo ikke nægtes, at der har været en Tid, hvor man spekulerede —, navnlig foregik under Ministeriet Neergaard. Man er nu meget tilbøjelig til fra de nuværende Regeringspartiers Side at læsse alle de Skavanker, man selv har haft — foruden dem, det ærede Medlem Hr. N. Neergaard har haft —, over paa det ærede Medlem Hr. N. Neergaard. Jeg maa sige, at jeg finder ikke, at den Betragtning, at Spekulationen var særlig fremtrædende i det ærede Medlem Hr. N. Neergaards Tid, er holdbar. Omsætningen paa Børsen maa formentlig kunne være et Udtryk for den Spekulation som finder Sted til de forskellige Tider, og den var ifølge Bankkommissionens Betænkning følgende: 1916 blev der omsat 5 400 Mill. Kr., 1917 3 500 Mill. Kr., 1918 7 900 Mill. Kr. og 1919 3 400 Mill. Kr., i alt 20 200 Mill. Kr. i de sidste 4 Aar under den radial-socialdemokratiske Regering. I 1920 var Omsætningen 1 000 Mill. Kr., i 1921